

01. ශ්‍රී ලංකාවේ මුහුදුබඩ ප්‍රදේශ ලන්දේසීන් යටතට පත් වීම

1.1 ලන්දේසීන් ආසියාවට පැමිණීම

- 01. ඕලන්දය
- 02. කුරුඳු
කරාබු නැට්
ගම්මිරිස්
සාදික්කා
- 03. පෘතුගාලයේ ලිස්බන් වරාය
- 04. දෙවන පිලිප් රජු
- 05. ස්පාඤ්ඤවරුන් -: රෝමානු කතෝලික
ලන්දේසීන් -: රෙපරමාදු
- 06. ලන්දේසීන් ස්පාඤ්ඤයට එරෙහිව නිදහස් සටනක් ආරම්භ කළේය. ස්පාඤ්ඤයේ රජු වූ II වන පිලිප් රාජ්‍ය උරුමයක් සහිතව පෘතුගාලයෙන් රජු බවට පත් වූ හෙයින් ලන්දේසීන්ට එරෙහිව කටයුතු කිරීමට අවස්ථාව ලැබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රජු ලන්දේසීන් ලිස්බන් වරායට පැමිණීම තහනම් කළේය.
- 08. එකම ලන්දේසි වෙළඳ සමාගමකට හෝ ඕලන්දය වෙනුවෙන් ආසියාවේ කටයුතු කිරීමට අවශ්‍ය නීත්‍යානුකූල බලයක් ලැබී නොතිබීම නිසා මේ තත්වය සැලකිල්ලට ගත් ඕලන්ද පාලකයා 1602 වර්ෂයේදී ලන්දේසි වෙළඳ සමාගම් කිහිපයක් එකතු කොට පෙරදිග ඕලන්ද වෙළඳ සමාගම හෙවත් 'VOC' සමාගම පිහිටු විය.
- 09. ★ ඕලන්ද රජය වෙනුවෙන් ආසියාවේ වෙළෙඳාම් කිරීමට හැකි වීම.
★ ප්‍රදේශ යටත් කිරීම
★ බලකොටු ඉදිකිරීම
★ ආණ්ඩුකාරවරුන් පත් කිරීම
★ අදාළ ප්‍රදේශ පාලනය කිරීම

උඩරට රජවරුන් ලන්දේසි සහාය සොයා යාම

- 1. ජොරිස් වෑන් ස්පිල්බර්න් අද්මිරාල්වරයා I වන විමලධම්මර්සිරිය රජු මුණ ගැසීම.
- 2. පළමු වන විමලධම්මර්සිරිය රජු
- 3. ලන්දේසි ජාතිකයෙක්
- 4. පෘතුගීසීන්
- 5. සිබෙල් ද වට් නැමැත්තා

දෙවන රාජසිංහ රජු හා ලන්දේසීන් අතර ගිවිසුම 1638

- 10. II දෙවන රාජසිංහ රජු
- 11. පෘතුගීසීන් මෙරටින් පළවා හැරීම.

1638 ගිවිසුමේ ප්‍රධාන වගන්ති

1. පෘතුගීසීන් මෙරටින් තෙරපා හැරීමට උඩරට රජුට සහය වීම.
2. පෘතුගීසීන්ට එරෙහි සටන සඳහා ලන්දේසීන්ට වැයවන මුදල් කුරුඳු, ගම්මිරිස්, මී ඉටි ආදී වෙළඳ ද්‍රව්‍ය ලබා දීම මගින් පියවීමට රජු එකඟ වීම.
3. ඇතුන් හැර සෙසු වෙළඳ ද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීමේ ඒකාධිකාරී අයිතිය ලන්දේසීන්ට හිමි වීම.
4. රජු අදහස් කරන්නේ නම් පෘතුගීසීන්ගෙන් අල්ලා ගත් බලකොටු වල ලන්දේසි හමුදාව නතර කරවීමට එකඟ වීම.

පෘතුගීසීන් තෙරපීමේ සටන් සහ මුහුදු බඩ ප්‍රදේශ වල ලන්දේසි බලය පිහිටු වීම

12. ත්‍රිකුණාමලය , කොළඹ
මීගමුව , මන්නාරම
ගාල්ල , යාපනය
කළුතර

13. 1638 ගිවිසුමේ එක් වගන්තියකට අනුව පෘතුගීසීන්ගෙන් අල්ලා ගන්නා ලද බලකොටුවල ‘ලන්දේසි හමුදා නතර කළ යුතු වන්නේ උඩරට රජු කැමති නම් පමණි’ යන අදහස පැවතියත්, ලන්දේසිහු එම වගන්තිය අමතක කොට තමන් අල්ලා ගත් බලකොටු වල රජුගෙන් නොවිමසා තමන්ගේ හටයන් නතර කිරීම. මීගමුව හා ගාල්ල කුරුඳු බහුලව වැවෙන ප්‍රදේශ වූ හෙයින් ඒවා රජුට භාර නොදී තමන් සතුව තබා ගැනීම ආදී හේතූන් නිසා ලන්දේසීන් හා II වන රාජසිංහ රජු අතර මතභේද ඇති විය.

1. යාපනය කොටුව
2. යාපනය
3. පෘතුගීසීන්
4. ගාලු කොටුව

14. ජෙරාඩ් හල්ෆට් නම් සෙනෙවියා යටතේ විශාල ලන්දේසි හමුදාවක් ලංකාවට පැමිණියහ. ඉන් ශක්තිමත් වූ ලන්දේසිහු පෘතුගීසීන්ගෙන් කොළඹ කොටුව අත්පත් කර ගැනීමට උස් බිම්වල කාල තුවක්කු සවි කොට කොටුව වැටලූහ. හල්ෆට් සෙනෙවියා කෙරෙහි ප්‍රසාදයට පත් රාජසිංහ රජතුමා ඔහුට මහත් සැලකිලි දක්වා හමුදාවක් ද සටනට එවීය. මහත් අසරණතාවයට පත් පෘතුගීසිහු යටත් බව ප්‍රකාශ කොට කොළඹ කොටුවේ යතුරු ලන්දේසීන්ට භාර දුන්හ.

15. කොළඹ , යාපනය
ගාල්ල , ත්‍රිකුණාමලය
මාතර , මඩකලපුව
මීගමුව , අලිමංකඩ
කල්පිටිය , ජේදුරු තුඩුව
මන්නාරම , කයිට්ස්

- 16. ★ දූත සබඳතා පැවැත්වීම
  - ★ තැගි බෝග හුවමාරු කර ගැනීම
  - ★ සුභදත්වය පළ කිරීම
  - ★ ලිපි හුවමාරු කර ගැනීම
  - ★ දූතයින්ගේ ඉල්ලීම් වලට අනෙක් පාශර්ව ඇහුම්කම් දීම
  - ★ දෙපාශර්වය අතර පවතින ගැටලු සාකච්ඡා කිරීම

17. ජෝරිස් වෑන් ස්පිල්බර්න්

18. ජෙනරල් ජෙරාඩ් හල්ෆ්ට්

19. පෘතුගීසීන්ගෙන් අත්කරගත් කොඩි
අශ්වයන් දෙදෙනෙකු
පසරියානු දුනු රිතල කට්ටල දෙකක්
සඳුන් දැව

- 20. ★ රන් මාලයක්
- ★ මුද්දක්
- ★ රන් පා වැසුම් බඳනයක්

1. II වන රාජසිංහ රජු
2. ලන්දේසීන්
3. 1638
4. පෘතුගීසීන් මෙරටින් පලවා හැරීම නිසා

21. II වන රාජසිංහ රජු

- 22. ★ පහළ බුරුමයෙන් උපසම්පදා භික්ෂූන් ගෙන්වා ගැනීමට ලන්දේසි නැව් ලබාදීම.
- ★ පිටිගල් කෝරළයේ කුරුඳු තැලීමට ලන්දේසීන්ට පනවා තිබූ තහනම ඉවත් කිරීම.
- ★ රජුගේ කුරුඳු, පුවක්, ඇතුන් වෙළඳ සමාගම මගින් මිලදී ගැනීමට එකඟ වීම.

- 24. කුණ්ඩසාලේ කුමාරයා
- 25. නායක්කර් වංශික

කීතරී ශ්‍රී රාජසිංහ රජු හා ලන්දේසි ...

- 26. කීතරී ශ්‍රී රාජසිංහ රජු
- 27. වැලිවිට සරණාකර හිමි
- 28. උපාලි හිමි

1. ගාලු කොටුව
2. පෘතුගීසීන්
3. යුධ කටයුතු සඳහා
4. VOC ලාංඡනය

ලන්දේසීන්ගේ උඩරට ආක්‍රමණය

- 29. කීනඊ ශ්‍රී රාජසිංහ රජු
- 30. ජෝන් පයිබස්
- 31. බැරන් වැන් එක් ආණ්ඩුකාරවරයා
- 32. හඟුරන්කෙතට
- 33. විලෙම් පැලක් ආණ්ඩුකාරවරයා
- 34. 25
- 35. ★ යාපා පටුන, මන්නාරම, කල්පිටිය, කොළඹ දිසාව, ගාලු කෝරළය, හා ත්‍රිකුණාමලය අවට ප්‍රදේශ ලන්දේසීන්ට අයත්ය
★ මුහුදු බඩ සිට රට තුළට සිංහල ගව්වක ප්‍රමාණය ලන්දේසීන්ට අයත්ය.
- 36. රාජාධිරාජසිංහ රජු
- 37. රාජාධිරාජසිංහ රජු

1.2 ලන්දේසීන්ගේ පාලන/ ආචාරික/ සමාජ හා සංස්කෘතික කටයුතු

ලන්දේසීන්ගේ පාලන සංවිධානය

- 38. ‘VOC’ සමාගමේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය
- 39. බතාවිය
- 40. ආණ්ඩුකාරවරයා
- 41. ලන්දේසි පෙරදිග වෙළඳ සමාගම
- 42. ★ ලංකාවේ ලන්දේසීන් යටතේ පැවැති ප්‍රදේශ පාලනය කිරීමට හැකි වීම
★ අදාළ ප්‍රදේශ වල පරිපාලන කටයුතු ගෙන යාම
★ බදු අය කිරීම
★ නිලධාරීන් පත් කිරීම
★ ඉඩම් ප්‍රදානය
- 43. කොළඹ කොමාන්ඩරිය
ගාලු කොමාන්ඩරිය
යාපනය කොමාන්ඩරිය
- 44. ★ ලන්දේසි ආණ්ඩුකාරවරයා
- 45. කොළඹ
කළුතර
මීගමුව ඇතුළත් මුහුදු බඩ ප්‍රදේශ
හංවැල්ල
මල්වාන
බලකොටු පිහිටි රට ඇතුළත ප්‍රදේශ
- 46. කොමදෝරුවරයෙකු
- 47. මුදලිවරු හා විදානෙවරු, ගම්මුලාදැනී, කෝරාළ

48. අධිකාරි, කංකානම්, උඩයාර්

අධිකරණ කටයුතු

49. ලන්දේසින්

50. රාඳ් වැන් ජස්ටිට් / මහාධිකරණය
සිවිල් රාඳ් / සිවිල් උසාවිය
ලැන් රාඳ් / ඉඩම් උසාවිය
පිස්කල් උසාවි / දිසාවේ උසාවි / ගම්පහි උසාවි

51. කොළඹ

52. ගාල්ල
යාපනය
ත්‍රිකුණාමලය
මඩකලපුව
මාතර

53. රාඳ් වැන් ජස්ටිට්
හුග්ට අද්මිනිස්තාර්

54. රික්ස් ඩොලර් 120 ට අඩු අලාභ සම්බන්ධ සිවිල් නඩු හා විවාහ සම්බන්ධ නඩු

55. පිස්කල් උසාවි

ලන්දේසින්ගේ ආචරීක කටයුතු

55. කුරුඳු , ගම්මිරිස්
පුවක් , සාදික්කා
මුතු , එනසාල්
ඇන්දළ , මී ඉටි

56. කොළඹ
කළුතර
අලුත්ගම
මාතර

57. මහබද්දේ දේපාතර්මේන්තුව
කපිතාන්වරයෙකු

58. පවුල්, ඉඩම් හා පාසල්

59. ★ මුතුරාජවෙල අස්වැද්දීමට කටයුතු කිරීම

★ උක්, ගම්මිරිස්, එනසාල්, කෝපි, මල්බෙරි, ඉන්ඩිගෝ ආදී වගාවන් දියුණු කිරීම.

★ යෝධ වැව හා කන්තලේ වැව ආදී වැව් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම මගින් වී නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමට උත්සාහ කිරීම.

60. කුරුඳු
වී
ගම්මිරිස්
කෝපි

උක්
මල්බෙරි

ලන්දේසීන්ගේ ආගමික ප්‍රතිපත්තිය

- 61. රෙපරමාදු
- 62. ඕලන්දයෙන් දේවගැතිවරුන් ගෙන්වීම
දේවස්ථාන ඉදිකිරීම
ඉස්කෝල ආරම්භ කිරීම , රජයේ තනතුරු හා නම්බුනාම දීම
- 63. කොළඹ
ගාල්ල
යාපනයේ අවිච්චේලි හා මානම්කාඩු වැනි ප්‍රදේශ

අධ්‍යාපන කටයුතු

- 64. ඉස්කෝල
- 65. ස්වභාෂාව
සංගීතය
දේවධර්මය
- 66. ★ විධිමත් විභාග ක්‍රමයක් ඇරඹීම
★ රෙපරමාදු ආගමේ යාවිඤ්චලට පාසල් විෂය මාලාවේ ප්‍රධාන තැනක් ලැබීම
- 67. ලන්දේසීන්

ලන්දේසී පාලන සමයේ සංස්කෘතික බලපෑම්

68. වෂර් 138

ආහාර වගර්	ගෘහනිර්මාණ හා ගෘහ භාණ්ඩ වගර්	සිංහල හා දෙමළ භාෂාවට එක් වූ වචන	වෙනත්
කේක් අච්චාරු කොකිස්	සොල්දර තරප්පු බාල්ක ජනේල කාමර ඉස්තෝප්පු ඉස්කුරුප්පු අල්මාරි		වෙන්දේසි ඉස්කෝල කුවිතාන්සි කන්තෝරු ඔප්පු බුදලේ